

نشانه‌های تداوم ثبات در بازار ارز

فروکش کردن سریع التهاب ارزی اخیر نشان داد، اکنون دست بانک مرکزی برای مدیریت بازار ارز به مراتب بیش از ماه‌های قبل باز است

تحلیل

و باعث کاهش قیمت ارز شد. تأمین تقاضای ارز واردکنندگان در مرکز مبادله در نهایت باعث شد تا نرخ ارز در همان بازار غیررسمی هم کاهش یابد. پس از بازگشت نرخ ارز به کانال قبل، تمام حواشی و هیجانات ایجاد شده پایان یافت تا مشخص شود وعده مقامات بانک مرکزی مبنی بر مقطعی بودن این نوسان و احاطه بانک مرکزی بر بازار ارز، درست بوده است. در همین ایام هم تحلیل اغلب کارشناسان از ثبات بازار ارز تا پایان سال حکایت داشت. اکنون با پشت سر گذاشتن نوسان قیمتی در بازار ارز، درستی تحلیل کارشناسان آشکار شد. مرور تحلیل‌های کارشناسان و البته بررسی شاخص‌های کلیدی مؤثر بر بازار ارز، دلایل متعددی در تداوم ثبات بازار ارز را روایت می‌کند.

ثبات اقتصاد و فروکش کردن انتظارات با اجرای سیاست تثبیت

اجرای سیاست تثبیت اقتصادی یکی از مهم‌ترین عواملی بود که توانست آرامش را به اقتصاد کشور و بازارهای مختلف از جمله بازار ارز بازگرداند. بانک مرکزی با اجرای این سیاست، توانست اقتصاد کشور را از بی‌ثباتی برهاند. تضمین ثبات قیمت کالاهای اساسی مرتبط با سفره مردم با تخصیص ارز ۲۸۵۰۰ تومانی، ساماندهی بازار ارز از طریق راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلا و همچنین حذف دلالتان از جمله مقابله با تخلفات کانون صرافان از بازار و اقدامات دیگر که در چهارچوب ثبات‌بخشی به اقتصاد و خصوصاً بازار ارز انجام شد، آرامش را به اقتصاد کشور بازگرداند و در نهایت باعث فروکش کردن انتظارات تورمی جامعه و فعالان اقتصادی شد.

بهبود مؤلفه‌های سیاسی و کاهش تنش‌ها با همسایگان

یکی دیگر از عوامل مهم مؤثر بر

انتظارات، بهبود روابط سیاسی با همسایگان بود. این موضوع هرچند تأثیری بر شاخص‌های اساسی اقتصاد کشور نداشت، اما به طور مستقیم انتظارات جامعه را تحت تأثیر قرار داد. پس از ترمیم روابط با برخی همسایگان، اجرای توافق تبادل زندانیان و آزاد شدن پول‌های بلوکه شده کشور، عامل دیگری در کاهش انتظارات تورمی بود. این موارد و موارد دیگر از این دست، با گاستن از هیجانات، نقش بسزایی در تعدیل انتظارات تورمی ایفا کردند. پس از این بود که اقدامات بانک مرکزی، اثرگذاری بیشتری یافت و در نهایت بانک مرکزی با سیاست تثبیت توانست کنترل بازار ارز را به دست گیرد.

تقویت ذخایر ارزی کشور با آزادسازی پول‌های بلوکه شده

یکی از مهم‌ترین الزامات ثبات بازار ارز، کافی بودن ذخایر ارزی به منظور مداخله در مواقع ملتهب شدن بازار است. با آزاد شدن منابع مسدود

شده کشور در کره جنوبی، بالغ بر ۶ میلیارد دلار ارز در اختیار کشور قرار گرفت. اضافه شدن این رقم به ذخایر ارزی قابل دسترسی کشور باعث شد دست بانک مرکزی برای مقابله با هیجانات بازار ارز، بیش از پیش باز باشد. اولین نشانه از تأثیر آزادسازی ارزهای کره جنوبی در نوسانات اخیر مشخص شد، جایی که بانک مرکزی پس از چند روز نوسان نرخ ارز، تنها با تخصیص حواله ارز به واردکنندگان توانست بساط نآرامی را از بازار ارز برچیند. فروکش کردن سریع التهاب ارزی اخیر نشان داد، اکنون دست بانک مرکزی برای مدیریت بازار ارز به مراتب بیش از ماه‌های قبل باز است.

بهبود مؤلفه‌های بنیادین اقتصادی و اثرگذاری تدریجی آنها

دهه ۹۰ شمسی با اختلاف، بدترین دهه اقتصاد کشور در تاریخ پس از انقلاب بود، تا جایی که بسیاری از آن به عنوان دهه از دست رفته یاد

می‌کنند. رشد اقتصادی نزدیک به صفر، سقوط چشمگیر رقم تشکیل سرمایه و مستهلک شدن بسیاری از زیرساخت‌های اقتصاد کشور، خروج ده‌ها میلیارد دلار سرمایه از کشور، گسترش چشمگیر فقر و تشدید شکاف طبقاتی، تنها بخشی از مهم‌ترین فجایع اقتصادی دهه ۹۰ بود. طی دو سال اخیر، اما شاخص‌های مهم اقتصاد کشور روندی رو به بهبود پیدا کرده است. افزایش نرخ رشد اقتصادی به حدود ۵ درصد در طول ۸ فصل اخیر، کاهش چشمگیر نرخ رشد نقدینگی از ۴۲٫۸ درصد در مهر ۱۴۰۰ به ۲۶٫۹ درصد در شهریور ۱۴۰۲، کاهش نرخ بیکاری به رقم بی‌سابقه ۷٫۹ درصد در تابستان امسال، بازگشت تورم ماهانه به میانگین بلندمدت، بازگشت نرخ رشد تشکیل سرمایه به محدوده مثبت و همچنین رشد صادرات غیرنفتی و تجارت کشور، بخشی از مهم‌ترین شاخص‌هایی است که طی دو سال اخیر در مسیر بهبود قرار گرفته و نشانه‌های اصلاح تدریجی اقتصاد را آشکار می‌کند.

بهبود شاخص‌های اقتصادی از یکسو با کنترل تورم و رونق بخشی به تولید باعث اثرگذاری مستقیم بر بازار ارز و تقویت ثبات در این بازار شده و از سوی دیگر از طریق بهبود وضعیت انتظارات، مانع تکرار جهش‌های ارزی می‌شود. انتشار متوالی آمارهای امیدآفرین اقتصادی در هفته‌های اخیر، توانست بیش از پیش به آرامش روانی جامعه

کمک کند.

ایجاد فرصت‌های جدید اقتصادی در بریکس و شانگهای

پیوستن ایران به پیمان‌های بریکس و شانگهای، یکی از اتفاقاتی بود که به متعادل شدن فضای روانی جامعه در ماه‌های اخیر کمک کرد. هر چند با توجه به تاخیر عضویت کشور در سازمان شانگهای و همچنین موقوف شدن عضویت ایران در بریکس به ابتدای سال ۲۰۲۴ میلادی (دی ماه ۱۴۰۲)، تأثیر واقعی عضویت کشور در این سازمان‌ها هنوز مشخص نشده، اما صرف پیوستن به این پیمان‌ها توانسته تأثیر روانی خود را بر بازار حاکم کند. این اتفاق همچنین چشم‌انداز مثبتی از وضعیت اقتصادی کشور در میان آحاد مردم ترسیم کرد. گسترش تجارت از طریق تسهیل واردات و رونق صادرات غیرنفتی، بهبود جذب سرمایه خارجی و همکاری‌های دیگر اقتصادی و مالی، از جمله دستاوردهایی است که کشور می‌تواند با پیوستن به این پیمان‌ها به آن برسد.

اجرای سیاست تثبیت اقتصادی، گشایش‌های سیاسی، تقویت ذخایر ارزی با آزادسازی ارزهای بلوکه شده، تداوم روند رو به بهبود شاخص‌های مهم اقتصادی و چشم‌انداز مثبت از آینده اقتصاد کشور با پیوستن به پیمان‌های بریکس و شانگهای، برخی از دلایلی است که به تعدیل انتظارات تورمی کمک کرده و ثبات بازار ارز را در ماه‌های آتی تا حدود زیادی تضمین می‌کند

اجرای سیاست تثبیت اقتصادی از مهم‌ترین عواملی بود که توانست آرامش را به اقتصاد کشور و بازارهای مختلف از جمله بازار ارز بازگرداند

بهبود اقتصاد پس از دهه از دست رفته

رشد اقتصادی نزدیک به صفر، سقوط چشمگیر رقم تشکیل سرمایه و مستهلک شدن بسیاری از زیرساخت‌های اقتصاد کشور، خروج ده‌ها میلیارد دلار سرمایه از کشور، گسترش چشمگیر فقر و تشدید شکاف طبقاتی، تنها بخشی از مهم‌ترین فجایع اقتصادی دهه ۹۰ بود. طی دو سال اخیر، اما شاخص‌های مهم اقتصاد کشور روندی رو به بهبود پیدا کرده است.

بازار ارز تا پایان سال آرام و باثبات خواهد بود

با توجه به سیگنال‌های مثبت اقتصادی، بازار ارز آرام و باثباتی در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ خواهیم داشت

تحلیل

افزایش تولید نفت، سیگنال‌های خوبی به اقتصاد مخابره کرد. این سیگنال خوب اقتصادی موجب شد در بحران‌های به وجود آمده همچون جنگ در خاورمیانه، اثرات منفی آنچنانی در بازارهای مالی کشورمان حس نکنیم. در این شرایط طبیعی است که فعالیت‌های تولیدی در کشور رشد کند، در نتیجه شاهد بهبود عملکرد بازارهای مالی و بخصوص بازار سرمایه هستیم، البته این روزها شرایط بازار سرمایه و صنعت بیمه نیز بهبود یافته و بنده پیش‌بینی می‌کنم که آینده بازار سرمایه روشن است. البته بسیاری از مواد اولیه زنجیره تولید از خارج وارد می‌شود که نیازمند تخصیص ارز است. در انتهای زنجیره تولید محصول نهایی ایجاد و بخشی از محصول نهایی

نیز در داخل مصرف و بخشی هم صادر می‌شود. در این زنجیره تولید هر چقدر ثبات نرخ ارز و ثبات اقتصادی داشته باشیم، این زنجیره کار خود را بدون اختلال انجام می‌دهد، بنابراین تولیدکننده می‌تواند قیمت محصول نهایی را پیش‌بینی کند. در ادامه پیش‌بینی پذیری اقتصادی فراهم می‌شود، بنابراین هر چقدر که ثبات نرخ ارز تداوم یابد در انتهای زنجیره تولید، محصول نهایی کمتر از بازار ارز تأثیر خواهد پذیرفت. بانک جهانی گزارشی ارائه و پیش‌بینی کرده که در سال ۲۰۲۳ میلادی رشد اقتصادی در کشورهای مختلف جهان به ۱٫۵ درصد می‌رسد، اما به نظر می‌رسد که کشورمان در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ شرایط اقتصادی بهتری خواهد داشت و صادرات

در دوره جدید مدیریت بانک مرکزی، ثبات بازار ارز با جدیت تمام پیگیری و در حوزه نظام ارزی تحولات و بازارهایی ایجاد شده که شفاف‌سازی‌هایی مبتنی بر تجربه جهانی به دنبال داشت

کالا افزایش می‌یابد و تخصیص ارز با سهولت بیشتری صورت خواهد گرفت. نوسانات نرخ ارز در کوتاه‌مدت موجب زیان به بخش‌های مختلف اقتصادی می‌شود. در شرایطی که نوسان نرخ ارز بالاست، کشورهای مختلف جهان اعم از کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه سعی می‌کنند تا سیاست تثبیت نرخ ارز را اجرایی کنند و زمانی که سیاست تثبیت در اجرا موفقیت‌آمیز بود، در این زمان می‌توان برای اقتصاد برنامه‌ریزی و انتظارات را مدیریت کرد، بنابراین دولت‌ها سعی می‌کنند که در یک محدوده مشخص قیمت ارز را با ثبات نگه دارند. در دوره جدید مدیریت بانک مرکزی، ثبات بازار ارز با جدیت تمام پیگیری و در حوزه نظام ارزی تحولات و بازارهایی ایجاد شده که شفاف‌سازی‌هایی مبتنی بر تجربه جهانی به دنبال داشت و ما هم نباید خودمان را منفک از دنیا بدانیم. به نظر می‌رسد با توجه به سیگنال‌های مثبت اقتصادی، بازار آرام و باثباتی در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ خواهیم داشت.

سیگنال خوب اقتصادی موجب شد در بحران‌های به وجود آمده همچون جنگ در خاورمیانه، اثرات منفی آنچنانی در بازارهای مالی کشورمان حس نکنیم